

A NEMEZELÉS 2.

AKADÁLY NÉLKÜL

modul adaptációja
súlyos fokú látássérült tanulók
együttneveléséhez

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS

Épé-1.6.2.2-AdV

A modult készítette:

Molnár Mária

Az adaptációt készítette:

Lőrinczné Kovács Terézia, Sándor Erzsébet

SULI NOVA
Köznevelési, Fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Központ

Magyarország célba ér

A modul célja	Szerezzen tapasztalatot a gyapjú megmunkálhatóságáról, díszítési technikákról. Készítsen használati tárgyat gyapjúból.
Időkeret	135 perc (3 tanítási óra)
Ajánlott korosztály	6–8 évesek (1. évfolyam)
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: <i>Nemezelés 1.</i> Követő modul: <i>Foglalkozások – Népi mesterségek témakör – Szövés-fonás 1. modul</i>
Modulkapcsolódási pontok	<i>Tágabb környezetben:</i> – Műveltségterületen/tantárgyon belül: Életvitel és gyakorlati ismeretek Problémafelismerés, tervezés, konstruálás – Műveltségterületen/tantárgyon kívül: Matematika <i>Szűkebb környezetben:</i> A modul a Foglalkozások – Népi mesterségek témakörében kerül feldolgozásra Kapcsolódás más – témakörön kívüli – modulokkal – Érzed?
A képességfejlesztés fókusza	A technikai probléma megfogalmazása: Technikai problémák és szakmák bemutatása. A terv elképzelése, értékelése, megfeleltetése az igénynek és a lehetőségeknek. Önmeghatározás, önbecsülés, önkontroll, önmotiválás. Stratégiaalkotás: információszerzés, információfeldolgozás, eszközhasználat. Stratégiamegvalósítás: analízis, lényegkiemelés, rendszerezés, problémamegoldás.

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

A felajánlott munkadarabokon kívül más is elvégezhető, a fontos, hogy szerezzenek tapasztalatot a gyapjú megmunkálásáról.

A termet rendezzük be annak megfelelően, ahogyan a gyerekek kényelmesen tudnak dolgozni. 4-5 gyerek legyen egy asztal körül. Mivel nem csoportmunkáról van szó, így maradhatnak együtt a padtársak, de akár a gyerekekre is bízhatjuk az asztaltársaság megválasztását.

A Tankönyv 1. és 2. feladatát párban, a 3. feladatot egyénileg oldják meg a tanulók! A tanulópárok kialakításánál fontos, hogy minden gyengébb képességű tanuló mellé állítsunk egy jobb képességű párt.

A látássérült tanuló tálcán dolgozzon, hogy egy általa jól körülhatárolt teret kelljen követnie! Számára különösen ajánlott a kötény viselése (pl. viaszosvászonból). Amennyire látásmaradványa engedi, igyekezzen a színeket felismerni és megnevezni. Használjunk a tálca színétől biztosan megkülönböztethető színű (kontraszt!) tálát a vizezéshez!

TÁMOGATÓ RENDSZER

Petrás Anna (szerk.): *Játékiskola*. Budapesti Művelődési Központ. Budapest, 1992.

Domonkos Ottó (főszerk.): *Magyar Néprajz III. Kézművesség* (Szerk.: Nagybákay Péter). Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991.

Platthy György – Dr. Rónai Béla: *Népművészet*. Második kiadás. Tankönyvkiadó. Budapest, 1982.

Czibere Csilla – Szilágyi Vera (szerk.): *Ajánlások vak és aliglátó gyermekek, tanulók kompetencia alapú fejlesztéséhez. Életpálya-építés. sulINova Kht., Budapest, 2006.*

Somorjai Ágnes (szerk.): *Ajánlások vak és aliglátó gyermekek, tanulók kompetencia alapú fejlesztéséhez. Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák. sulINova Kht., Budapest, 2006.*

MODULVÁZLAT

RÁHANGOLÓDÁS – 10 perc

Saját adaptációs kiegészítem:

	Tevékenység	Szerepjáték
A ₁	Tanári instrukciók	A Mátyás király meg az igazmondó juhász c. mese egy részletének dramatizálása Önállóan, egy csoport készül föl. Tapasztalatok felidézése, rendszerezése Az óra elején utaljunk az előző órán hallott mesére! Jelöljünk ki néhány ügyesebb gyereket, akik felkészülnek a mese egy, általunk kiválasztott jelenetére! Adjunk néhány percet a felkészülésre! Amíg a csoport felkészül, a többiekkel felidézhetjük a mesét. Készíthetnek a meséhez rajzot, mutassuk meg nekik példaként az előző órai 1. gyűjtemény rajzait. A csoportmunkára tehetséges, vállalkozó szellemű gyerekeket válasszunk ki, akik képesek önállóan felkészülni a jelenetre.
	Kiemelt készségek, képességek	Önmotiválás, lényegkiemelés
	Célcsoport /A differenciálás lehetőségei	Egyéni képességek szerint
	Munkaforma	Csoportmunka
	Módszerek	Drámapedagógia
	Eszközök	Esetleg jelzésszerű jelmez

A ₂	Tevékenység	Ismeretek felelevenítése (5 perc)
	Tanári instrukciók	A felkészülés alatt a többiekkel sorra vesszük, mit tapasztaltunk a gyapjúval kapcsolatban, hogyan dolgozzák fel, mire használják, stb. Érdeemes ismét feltenni a szókérdéseket a táblára, hiszen az segít a felelevenítésben. Az osztály azon része, akik nem vesznek részt a jelenet készítésében, végezhetik ezt a feladatot.
	Kiemelt készségek, képességek	Önmotiválás, rendszerezés
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	
	Munkaforma	Frontális
	Módszerek	Beszélgetés
	Eszközök	Szókérdések

TARTALOMFELDOLGOZÁS – 110 PERC

1. NEMEZLABDA-KÉSZÍTÉS (35 perc)

	Tevékenység	Nemezlabda készítése
	Tanári instrukciók	Asztalonként kiosztjuk a gyapjút, tálkában vizet és szappandarabkákat. Bemutatjuk a kemény, a jól pattanó és a túl laza labdát. Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy csak akkor lesz a labdánk jól pattanó, ha türelmesen és elég erőteljesen gömbölyítik majd. Tegyünk gömbcsengőt a labda belsejébe, így ha elgurul, az SNI-tanuló meg is tudja majd találni. Ezután a tanulókkal együtt elkészítjük a labdát a leírás szerint. Szükség esetén segítsük a tanulókat! Az ügyesebbek megpróbálkozhatnak a díszítéssel is. Figyelmeztessük őket a gyakori szappanozásra! Ha túl sok szappant használnak, az sem jó. Ha elsőre nem sikerül, kezdjenek újabb labdát. A nagyon nehezen boldogulóknak segítsünk többet! Az ügyesebbek mintát is tehetnek rá színes gyapjúból.
	Kiemelt készségek, képességek	Eszközhasználat, önkontroll, információfelhasználás
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egyéni képességek szerint
	Munkaforma	Frontális
	Módszerek	Bemutató
Eszközök	Kis tálkákban langyos víz, szappandarabkák, nejlonterítő, gyapjú	

NEMEZLABDA KÉSZÍTÉSE

A nemezeléshez minden esetben meleg vízre és szappanra lesz szükségünk. A munka megkezdése előtt kezünket beszappanozzuk jó habosra. A gyapjúból kis gombócot veszünk, és a bal (balkezesek esetében a jobb) kezünkbe tesszük. A jobb kezünket a gyapjúgombócra helyezzük, majd a két kezünk között forgatni kezdjük a gyapjút. A munka során a kezünket gyakran újra kell szappanozni, mert a gyapjú hamar beszívja a szappanos vizet. Fontos, hogy kezünk megfelelően síkos, szappanos legyen, különben a gyapjú kiszállkásodik. Ha díszíteni is akarjuk, akkor színes gyapjúból tehetünk rá csíkot. Miután eléggé összeállt a labda, tovább gyúrjuk az asztalon. Addig dolgozunk, míg jó kemény labdát nem kapunk.

2. PÓLYÁSBABA-KÉSZÍTÉS (45 perc)

Saját adaptációs kiegészítemem:

Tevékenység	Pólyásbaba-készítés
Tanári instrukciók	Beszélgetést kezdeményezünk a nemezlabda-készítésben szerzett tapasztalatokról, élményekről. Mit tanácsolnátok azoknak, akik még soha nem nemezeltek? Mire figyeljenek nagyon? Elmondjuk, hogy ma babát készítünk. Bemutatjuk az elkészített babát/babákat. Megbeszéljük, mire lesz szükségünk (a labdakészítésre visszautalva). Összehasonlítjuk a labdával. Mi a különbség? A labda gömbölyű, a baba hengeres alakú. Elkészítjük a babákat. Segítjük a kevésbé ügyes tanulókat. Kinder tojásba tegyünk apró kavicsot, rizst stb. attól függően, hogy magas vagy mély hangon „sírjon” a baba. A műanyag tojás bevonása megkönnyíti a hengeres forma elnyerését is. Adjunk nevet a babánknak! Adjunk időt arra is, hogy egymásnak megmutassák a babákat, hogy a babák „bemutakozhassanak” egymásnak! Hagyjuk, hogy a kreatívabb tanulók szabadon alkossanak, valósítsák meg ötleteiket!
Kiemelt készségek, képességek	Eszközhasználat, önkontroll, információfelhasználás, problémamegoldás
Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Kreativitástól és egyéni ügyességtől függően
Munkaforma	Frontális
Módszerek	Megbeszélés, bemutatás
Eszközök	Kis tálkákban langyos víz, szappandarabkák, nejlonterítő, gyapjú 2. gyűjtemény

NEMEZBABA KÉSZÍTÉSE

A labdához hasonlóan járunk el, de nem gömbölyű, hanem hosszúkás alakban gyúrjuk a gyapjút. A pólyás szemét és száját egy-egy kis darab színes darabkával nemezeljük hozzá. A pólyakötőt szintén belenemezelhetjük a pólyába, de külön egy darab gyapjúfonalból is ráköthetjük.

3. KÖNYVJELZŐKÉSZÍTÉS (30 perc)

Saját adaptációs kiegészítemem:

Tevékenység	Filcből könyvjelző készítése
Tanári instrukciók	Bemutatjuk a filcanyagot. A filcanyag hasonló a posztóhoz, amely gyapjúból készül. Osszunk ki négyzethálós lapot, amelyen előre legyen megrajzolva a könyvjelző körvonala! A könyvjelző mintájának a megtervezése a négyzethálós lapon történik – minden második négyzetbe húzunk olyan színű csíkot, amilyen színű mintát szeretnénk. A tervezésnél a tanító segítségével közösen fűzzön be a tanuló a (lyukasztógép által létrehozott széles) lyukakba egy hosszabb zseniliadrótot, amit az önálló munka során követni tud majd. Tűbefűző segítségével próbálkozzon a fonal befűzésével. Ha jól manipulál, sikerülhet, ha nehézséget okoz, a tanító vagy egy ügyesebb pajtása segítsen. Kiosztjuk a megfelelő nagyságú filccsíkokat és a fonalat. A fonal befűzésében valószínű, hogy a legtöbb gyereknek segíteni kell. Hívjuk fel a figyelmüket, hogy nagyon óvatosan bánjanak a tűvel, vigyázzanak saját és társuk testi épségére!
Kiemelt készségek, képességek	Eszközhasználat, önkontroll, információfelhasználás
Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Az ügyesebbek bonyolultabb mintával is megpróbálkozhatnak
Munkaforma	Frontális
Módszerek	Bemutató
Eszközök	Négyzethálós lap, filccsík, színes ceruza, tű, fonal, olló 3. gyűjtemény

KÖNYVJELZŐ KÉSZÍTÉSE FILCBŐL

Különböző színű filcből már előre kiszabunk könyvjelzőnek megfelelő nagyságú darabokat.

Mielőtt a tanulók megkapnák az anyagot, készítsék el a mintatervet négyzethálós lapon! A terv mérete egyezzen meg a könyvjelző méretével! Az öltések egymáshoz való elhelyezése adja a mintát. Az öltések helyét az anyag visszáján tollal megjelölhetik, így egyenletesebbek lesznek az öltések. Ezután választanak anyagot, majd ennek megfelelően fonalat, fonalakat!

ÖSSZEGRZÉS – 15 perc

Saját adaptációs kiegészítemem:

Tevékenység	A gyapjúról tanultak és tapasztaltak összefoglalása
Tanári instrukciók	<p>Tanulópárokat alakítunk ki. Az ismeretek felidézése A feladatlapok 1. feladatának elvégzése párban</p> <p>Célszerű a látássérült gyermek és párja részére az 1. feladathoz olyan szókétyákat készíteni, amelyekre sík- és pontírással is leírta a tanító a gyapjú feldolgozásának lépéseit. Így hatékonyabb az együttműködés, és kölcsönösen ellenőrizhetik egymást. Ennek a párnak a szókétyákat – amelyeket táblagyurmával rögzítünk, és bal felső sarkát pl. lehájtással/lyukasztással jelölünk, hogy tudja, honnan kezdődik a szó – kell majd a megfelelő sorrendbe raknia egy mágnesáblán vagy kisebb tálcán.</p> <p>Ellenőrzés, javítás A Gyűjtemények önértékelő részének kitöltése Meggérjük őket, hogy készítsék elő a feladatlapot, és végezzék el az 1. és 2. feladatot. Ellenőrizzük a megoldásokat. Idézzük fel, milyen munkadarabokat készítettünk, mi volt a munka menete! Ezek után meggérjük őket, hogy egyénileg dolgozzanak tovább, és töltsék ki a gyűjtemények önértékelő részét.</p>
Kiemelt készségek, képességek	Rendszerezés, reális énkép
Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	
Munkaforma	Frontális
Módszerek	Páros és egyéni munka
Eszközök	Tankönyv: 1. feladat

Számozással állítsátok sorrendbe a gyapjú feldolgozásának menetét!

- Öblítés
- Mosás
- Lazítás tépkedéssel
- Nyírás
- Fésülés
- Szárítás

Írd le, mire van szükség a gyapjú nemezeléséhez!

IGAZLÁTÓ LAP

Folytasd azt a megkezdett mondatot, amelyiket igaznak tartod!

Könnyen tudtam dolgozni a gyapjúval, mert _____

Nehezen tudtam dolgozni a gyapjúval, mert _____

A pontírásos utasítás a következőre módosul: Írd le a betűjelét annak a munkadarabnak, amelynek elkészítése a legnagyobb örömet jelentette számodra!

Karikázd be a betűjelét annak a munkadarabnak, amelynek elkészítése a legnagyobb örömet jelentette számodra!

- a) Dióbél királyfi
- b) Nemezlabda
- c) Pólyás baba
- d) Könyvjelző

Saját adaptációs kiegészítem: